

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123011477
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3123011477.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a Mgr. Jána Odnogu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19. januára 2024 prejednal sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom B. XXX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ilava, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 7Pp/35/2023 zo dňa 20.11.2023 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného A. B. zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8T/30/2017 zo dňa 16.04.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/107/2018 zo dňa 10.01.2019 bol A. B. odsúdený pre:

- pokračovací zločin krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák.,
- pokračovací prečin porušovania domovej slobody spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 194 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák.,
- prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák.,

na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 7Pp/35/2023 zo dňa 20.11.2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného A. B. o podmieňané prepustenie z výkonu vyššie uvedeného trestu odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení. Podanú sťažnosť odsúdený do dňa konania neverejného zasadnutia už bližšie písomne neodôvodnil.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a takto dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí, na vykonanie ktorého mal splnené všetky zákonné podmienky. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého stupňa k priebehu doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmieňané prepustenie.

Z písomného odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvého stupňa sa zaoberal zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Možno prisvedčiť názoru súdu prvého stupňa v tom, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody (vykonal už viac ako dve tretiny z výmery uloženého trestu odňatia slobody) – § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák.

Krajský súd sa taktiež stotožnil i s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného nebola splnená prvá materiálna podmienka spočívajúca v polepšení sa odsúdeného. Krajský súd dodáva, že u odsúdeného nie je splnená ani druhá materiálna podmienka spočívajúca v očakávaní vedenia riadneho života na slobode (ktorú súd prvého stupňa vzhľadom na nesplnenie prvej materiálnej podmienky ďalej už bližšie neposudzoval, keďže pre podmiennečné prepustenie sa vyžaduje súčasné splnenie nielen formálnej podmienky, ale aj oboch materiálnych).

K tomu krajský súd dodáva, že splnenie týchto zákonných podmienok je predmetom dokazovania na verejnom zasadnutí a v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. preto majú konajúce sudy hodnotiť dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, ktoré je založené na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu, a to jednotlivo i v ich súhrne.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť podmiennečne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje tiež za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie.

Krajský súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa konštatuje, že počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného nedošlo k adekvátnej náprave (k polepšeniu).

Z hodnotenia ústavu totiž vyplýva, že odsúdený neplní program zaobchádzania, nie je dostatočne kritický k spáchanej trestnej činnosti, bagatelizuje každé svoje previnenie, nie je u neho daný pocit zodpovednosti, má evidovaných 5 disciplinárnych trestov a žiadnu disciplinárnu odmenu. Svojím správaním negatívne ovplyvňuje aj ostatných odsúdených a voľný čas trávi prevažne pasívne. Taktiež v individuálnej práci s odsúdeným sa nepodarilo dosiahnuť pozitívne zmeny v hodnotovej orientácii. Jeho postoj k vlastnej resocializácii je ľahostajný, odsúdený je voči zaobchádzaniu rezistentný.

Krajský súd k tomuto uvádza, že už len vyššie uvedený postoj odsúdeného k trestnej činnosti nemôže byť prejavom jeho polepšenia, nakoľko si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti uloženého trestu odňatia slobody v plnom rozsahu neuvedomuje (nepripúšťa).

Zároveň krajský súd dodáva, že iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy, pričom krajský súd nezistil také

skutočnosti, ktoré by takéto konštatovanie uvedené v hodnotení ústavu na výkon trestu akýmkoľvek spôsobom spochybňovali.

Na úplný záver k nesplneniu prvej materiálnej podmienky spočívajúcej v polepšení sa krajský súd uvádza, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, veľmi ťažko môže potom dospieť k záveru, že by po podmiennečnom prepustení na slobode už viedol riadny život.

Krajský súd aj preto dospel k záveru, že u odsúdeného nebola splnená posledná (druhá materiálna) podmienka spočívajúca v očakávaní vedenia riadneho života na slobode.

Krajský súd len pripomína, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu (čo u odsúdeného neplatí), bol páchatel automaticky prepustený po vykonaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

Krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťaženú, nakoľko odsúdený je kriminálne narušenejšou osobou so sklonmi k páchaniu najmä rôznorodnej trestnej činnosti, opakovane bol odsúdený pre majetkovú trestnú činnosť, ale opakovane aj pre násilnú trestnú činnosť (zločin lúpeže), preto ho možno označiť za špeciálneho recidivistu. V minulosti už opakovane vykonával aj nepodmiennečné tresty odňatia slobody. Osobitne v neprospech odsúdeného čo do zvýšeného rizika jeho recidívy po jeho prepustení na slobodu vyznieva fakt, že trest odňatia slobody, ktorý v súčasnosti vykonáva, mu bol uložený pre skutok (resp. skutky) spáchaný relatívne v krátkom časovom období po prepustení z predchádzajúceho výkonu trestu. Prepustený bol dňa 24.8.2015 a už v nasledujúcom roku začal páchať trestnú činnosť, pre ktorú vykonáva trest odňatia slobody.

Osobu odsúdeného vzhľadom na tieto skutočnosti preto možno charakterizovať ako osobu s výraznými sklonmi k páchaniu trestnej činnosti, pričom je zjavné, že z pohľadu predchádzajúcich odsúdení mal dostatok možností preukázať snahu o vedenie riadneho života a zmenu svojho správania, avšak tieto nevyužil, keď aj po výkone predchádzajúceho trestu odňatia slobody opakovane spáchal trestnú činnosť.

Odsúdený spôsobom svojho predchádzajúceho života teda preukázal, že „len hrozba“ výkonu trestu odňatia slobody skutočne nepostačuje na splnenie zákonom predpokladaného účelu trestu a je potrebné na neho pôsobiť práve výkonom trestu odňatia slobody, pretože odsúdený zjavne na slobode nie je schopný viesť riadny život.

Predchádzajúci spôsob života odsúdeného nedáva pre krajský súd dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať. V jeho neprospech svedčí aj ústavom konštatované vysoké riziko recidívy trestnej činnosti a jeho nepriaznivá resocializačná prognóza, s čím sa krajský súd plne stotožňuje. Napokon v jeho neprospech svedčí aj skutočnosť, že aktuálny trest odňatia slobody vykonáva v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Záverom krajský súd uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával tak, ako to ostatne navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu, keď ho neodporučil podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, že sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., pretože nespĺňal dôsledne dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.